

UMEÅ KOMMUN
utbildningskontoret@umea.se

2024-05-27

1 (18)

Dnr- SI 2024:1869

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Sörfors skola i
Umeå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Sörfors skola* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Sörfors skola* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge tydligare ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan. I detta ingår att ge lärarna rätt förutsättningar för att kunna samverka med varandra samt se till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt så att alla elever stimuleras på bästa sätt utifrån den kunskapsnivå de befinner sig på.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa möjligheter för samtliga lärare att strukturerat samverka kring bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **24 januari 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:1869) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Sörfors skola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys av resultat och undervisningens genomförande

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat, resultat av skolans arbete med värdegrund samt undervisningens genomförande. Rektorn ser till att skolans kvalitetsarbete sker systematiskt och löpande under läsåret. Uppföljningen genomförs på olika sätt och rektorn har kännedom om hur det går för de enskilda eleverna. Rektorn följer upp resultat så som bedömningsstöd, omdömen, nationella prov och betyg via kommunens digitala lärplattform samt har regelbundna avstämningar med lärarna och elevhälsan. Rektorn med personal analyserar resultaten under gemensamma analysdagar samt diskuterar tänkbara förklaringar till varför resultaten ser ut som de gör samt vilka utvecklingsåtgärder som behöver genomföras. Uppföljningen i juni 2023 visar enligt skolans egna siffror god måluppfyllelse i årskurs 1 och 2. De nationella proven i årskurs 3 visar dock lägre resultat. I ämnet svenska nådde 37 procent av eleverna i årskurs 3 godkänt inom provets samtliga delar. Av analysarbetet framgår att stavning och interpunktion i berättande text är det som främst drar ner resultatet vilket föranlett att lärarna arbetat mer med detta i undervisningen. Andelen elever som nådde godkänd nivå i matematik i nationella provets samtliga delar var 58 procent. Här var det delprovet skriftlig huvudräkning som drog ned resultatet. Medelbetygspoängen för årskurs 6 läsåret 2022/23 var lägre än Umeå kommuns snitt.

En förklaring som presenteras i skolans kvalitetsrapport är många lärarbyten under åren samt vikarier vilket lett till brist på gemensamma ramar och tryggt ledarskap i klassrummet. Även avsaknad av specialpedagog under långa perioder föregående läsåret ges som en tänkbar förklaring till resultaten. För att utveckla elevhälsoarbetet har ett av kommunens pedagogiska stödteam i samarbete med representanter från skolans elevhälsoteam genomfört en fortbildningsinsats under läsåret 2022/23. Skolan har även fått utökning av ytterligare en specialpedagog på 50 procent vilket enligt rektorn lett till ökad möjlighet att ge eleverna stöd och hjälp att nå kunskapskraven samt även stöd och handledning till lärarna att utveckla arbetet med ledning och stimulans i klassrummet. Det pågår även ett arbete på skolan om differentiering i syfte att organisera en inkluderande och tillgänglig lärmiljö för alla elever. Arbetet leds av en av skolans specialpedagoger som vid ett par tillfällen har arbetat med lärarna kring detta. Specialpedagogen har genomfört riktade insatser i form av intensivperioder i läsning och skolan ser en ökad måluppfyllelse gällande läsning.

Rektorn följer också upp resultat kopplade till skolans värdegrundsarbete, underlag för detta är exempelvis elevenkäter och möten med elevrådet som rektorn leder. I skolans trygghetsplan finns planerade insatser kopplade till värdegrundsarbetet sammanställda. En förebyggande och främjande del i värdegrundsarbetet är det pågående arbetet med "månadens diskrimineringsgrund". Lärarna arbetar också med ett arbetsmaterial kopplat till värdegrundsfrågor och på förekommen anledning kan lärarna få vissa uppgifter av rektorn kopplat till värdegrund som de ska arbeta med i sina respektive klasser.

Rektorns ledning och organisation

Granskningen visar att rektorns pedagogiska ledning och organisation delvis är otydlig vilket försvårar för lärare att samverka och för kommunikation om arbets- och förhållningssätt att nå ut till alla lärare. Sörfors skola har också under de senaste åren varit under ombyggnation och av intervjuer framkommer att det inte funnits så mycket tid för de pedagogiska frågorna som rektorn med personal önskat. Skolan har dessutom under läsåret 2022/23 under perioder saknat specialpedagog. Skolan har sedan hösten 2023 två deltidsanställda specialpedagoger. Ett av kommunens pedagogiska stödteam har under läsåret 2022/23 genomfört en utbildningsinsats på Sörfors skola i syfte att skapa en tydligare organisation och mer synlig elevhälsa. Arbetet har resulterat i en ny elevhälsoplan, nya rutiner och strukturer vid likabehandling samt nya rutiner vid elevfrånvaro och arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorn berättar att skolan har gjort ett "omtag" och påbörjat arbetet att hitta tillbaka till en pedagogisk helhetsidé för skolan men säger att det tar tid att hitta tydlighet i ansvar och roller samt för nya rutiner att sätta sig. Exempelvis är rutinen för dokumentation av extra anpassningar inte helt implementerad ännu. Det finns även förbättringspotential vad gäller rutiner för kränkingsärenden.

Vidare saknas en välfungerande struktur för samarbete mellan lärarna. Lärarna uppger att även om de varje vecka har en avsatt tid för arbetslagsmöte i de två arbetslagen f–2 samt 3–6, så blir det i realiteten sällan av då det skolgemensamma mötet som ligger före drar ut på tiden. Skolan har arbetat för att förbättra strukturerna på dessa möten men i intervjuer med lärarna och rektorn framkommer att det fortfarande finns förbättringspotential. Lärarnas upplevelse är att också de pedagogiska forumen inte fungerar optimalt då det kan ligga andra möten på samma tid som de pedagogiska forumen är inbokade och personal av olika anledningar kan utebli. Enligt inskickad dokumentation har det kollegiala lärandet delvis fått "stå tillbaka" för andra verksamhetsbehov. Det pågår ett utvecklingsarbete med att skapa en tydlig struktur i

undervisningen som även är kopplad till skolans arbete med att skapa studiero. Det skiljer sig mellan arbetslagen hur långt de kommit i det arbetet.

Det finns fungerande strukturer för samarbetet mellan lärarna och elevhälsan. Skolan arbetar efter en ny modell vilket fungerar bättre än tidigare. Två gånger per termin har skolan elevhälsomöten och varannan vecka är det öppet elevhälsoteam då lärarna kan boka in sig. Specialpedagogerna erbjuder även lärarna handledning efter behov och kuratorn samverkar med lärarna i årskurserna 4, 5 och 6 vad gäller nätmobbing och sexualitet, samtycke och relationer.

Nya och/eller obehöriga lärare som börjar på skolan erbjuds en introduktion för nya lärare av Umeå kommun. Det finns dock ingen nedskriven plan eller interna rutiner för introduktion på skolan.

Skolans arbete med jämställdhet

Granskningen visar att rektorn ser till att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och skolans personal har gemensamma strategier för hur jämställdhet ska tas upp i undervisningen. Skolans jämställdhetsarbete är en del av värdegrundsarbetet och ingår exempelvis i arbetet med "månadens diskrimineringsgrund". Eleverna tittar på filmer och arbetar utifrån skrivet material på olika sätt med frågor som rör jämställdhet. Vidare följer rektorn upp hur flickor och pojkar bedöms samt analyserar anmälningar om kränkande behandling. På Sörfors skola är pojkar överrepresenterade vad gäller ordningsstörande beteende och kränkningar samt har lägre måloppfyllelse jämfört med flickorna. Under läsåret 2022/2023 påbörjade skolan därför ett utvecklingsarbete om hur de ska arbeta för att nå pojkarna i undervisningen. Arbetet innefattade bland annat frågor om bemötande, positivt förhållningssätt samt positiv feedback. Det pedagogiska stödteamet höll föreläsningar och workshops för all personal som fick med sig olika uppgifter att genomföra i sina klasser. Uppgifterna följdes sedan upp på nästkommande träff.

Granskningen visar att det finns medvetenhet hos skolans personal om vad jämställdhet innebär samt ett stort engagemang inom området. Exempelvis fördelar lärarna ibland ordet genom att dra lappar med elevernas namn för att skapa delaktighet och engagemang hos alla elever oavsett kön.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge tydligare ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan. I detta ingår att ge lärarna rätt förutsättningar för att kunna samverka med varandra samt se till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorns pedagogiska ledarskap behöver fördjupas och att rektorn tydligare behöver leda och organisera det pedagogiska arbetet. Det saknas fungerande mötesstrukturer vilket försvårar för lärarna att samverka och på olika sätt samarbeta kring undervisningen. Det är inte heller tydligt för alla i personalen hur skolan arbetar i olika avseenden samt vilka arbets- och förhållningssätt som finns på skolan. Detta gäller exempelvis rutiner för arbetet med extra anpassningar samt anmälan av kränkande behandling.

Enligt skollagen ska rektorn leda och samordna det pedagogiska arbetet samt besluta om sin enhets inre organisation och resursfördelning. Enligt läroplanen har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att ge tydligare ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. En första insats kan vara att skapa en fungerande struktur för samarbetet mellan lärare. Rektorn behöver också tydliggöra skolans arbets- och förhållningssätt, och försäkra sig om att alla lärare och all övrig skolpersonal tillämpar dem.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Målfokuserad, varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen i viss omfattning är strukturerad. I vissa klasser har undervisningen en välfungerande struktur medan strukturen och tydligheten i andra klasser behöver utvecklas.

Av de lektioner Skolinspektionen observerat framkommer att det finns ett gemensamt förhållningssätt kring inledning av lektion men inte i lika stor omfattning kring avslut. Samtliga lektioner Skolinspektionen observerat startar med inledning och gemensam genomgång av vad eleverna ska arbeta med, vid någon lektion refererar läraren till föregående lektion. Lärarna har olika strategier för att stödja elever att tolka och förstå det de möter. Exempelvis används visuellt stöd i samband med genomgångar. Lärarna ger tydliga förklaringar till begrepp och undervisningens innehåll så eleverna förstår vad de ska lära sig och vilka uppgifter de ska arbeta med. I flera fall går lärarna också fram till elever och ger enskilda instruktioner. Undervisningen består av olika moment och arbetsformer som skapar en variation för eleverna. Några av de lektioner Skolinspektionen observerat avslutas genom en sammanfattning av lektionsinnehållet eller återkoppling till det mål lektionen eller arbetsområdet har.

Lärarna har kommit olika långt i arbetet med att tydliggöra målen och förklara syftet för eleverna. Lärarna förklarar i varierande omfattning varför eleverna ska arbeta med ett visst område. Lärare i vissa ämnen är dock bättre på att förmedla såväl syfte som mål med undervisningen. Exempelvis förklarar idrottsläraren varför eleverna ska arbeta med allemansrätten i ämnet idrott och hälsa. Eleverna uttrycker att lärarna inte "förklarar automatiskt på genomgången" varför eleverna arbetar med det de arbetar med men säger att lärarna förklarar om eleverna frågar. En elev säger att lärarna på slöjden brukar förklara syfte och mål och att det på väggen i slöjdsalarna sitter det uppsatt vad man behöver kunna för att få ett visst betyg.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna görs i flera fall delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. Exempelvis ges eleverna i mellanstadiet möjlighet att reflektera över sitt lärande varje vecka då de i slutet av skolveckan skriver i en reflektionsbok hur skolarbetet gått och vad de tycker om olika ämnen. Eleverna får reflektera utifrån på förhand skrivna frågor som lärarna skriver på tavlan. I flera av de läromedel lärarna använder ingår det också reflektionsfrågor efter ett arbetsområde och utöver detta frågar även lärarna regelbundet upp hur det har gått för eleverna i syfte att skapa delaktighet.

Reflektion integreras också i värdegrundsarbetet och eleverna ger exempel på hur det förs samtal i klasserna utan givna svar, så kallade fyra hörnsövningar. När det gäller metoder för planering och utvärdering av undervisningen tillsammans med eleverna ser det olika ut bland lärarna i vilken mån det görs kontinuerligt.

Självförtroende, motivation och förväntning

Granskningen visar att lärarna på olika sätt arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation samt ha höga förväntningar på eleverna. Ett av Sörfors skolas utvecklingsområden för läsåret 2022/23 var att arbeta med relationer och förhållningssätt i syfte att utveckla pedagogernas relationskompetens. Av inskickad dokumentation framgår att relationen mellan lärare och elever i vissa klasser behöver stärkas och att skolans utvecklingsarbete med det pedagogiska stödteamet även innefattade bland annat frågor om bemötande, positivt förhållningssätt och positiv feedback till elever.

När det gäller att stärka elevernas motivation att lära arbetar lärarna med att lägga fokus på det som fungerar väl, ge extra uppmuntran till de elever som behöver det samt synliggöra för eleverna när det lyckas. Lärarna försöker också vara flexibla och lösningsfokuserade och hitta alternativa arbetssätt i syfte att motivera eleverna. Enligt eleverna finns det lärare som är jättebra på att få "ämnena man inte gillar" roliga.

Stimulans och utmaningar utifrån elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar vidare att lärarna i viss mån anpassar innehåll och arbetssätt utifrån de enskilda elevernas behov och förutsättningar. Specialpedagogerna handleder lärarna och stöttar dem på olika sätt i arbetet exempelvis med material och konkreta anpassningar. Det framgår dock att undervisningen på Sörfors skola inte i tillräcklig utsträckning möter eleverna utifrån deras olika förutsättningar och olikheter.

I intervju med rektorn och elevhälsans representanter framgår att det finns behov av att på gruppnivå se över hur de kan anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt för eleverna. Skolan arbetar utifrån en "trappa" för att bredda basen med ledning och stimulans i den ordinarie undervisningen för att möta elevernas kunskapsnivåer. Därefter blir det anpassningar, extra anpassningar och i de fall det inte räcker till särskilt stöd. Granskningen visar att det inte är tydligt för all personal när en insats ska övergå till en annan samt vem som ansvarar för vad.

När det gäller att utmana och stimulera elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling planerar lärarna in uppgifter av mer fördjupande karaktär i undervisningen. Det varierar dock beroende på ämne i vilken grad detta sker. Lärarna uttrycker att det i vissa ämnen är lättare att "skala av" och förenkla men svårare att utmana. Några elever uttrycker exempelvis att de uppgifter som finns i No-boken är alldeles för lätta och att de inte får svårare uppgifter att arbeta med när de är klara utan måste vänta in de andra eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt så att alla elever stimuleras på bästa sätt utifrån den kunskapsnivå de befinner sig på.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att skolans arbete med att anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt efter de enskilda elevernas behov och förutsättningar behöver utvecklas ytterligare. Rektorn har identifierat tillgänglig undervisning som ett utvecklingsområde för skolan och påbörjat ett arbete med differentierad undervisning.

Av skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. En del elever har också rätt till extra anpassningar och särskilt stöd. De elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Detta anses i sin tur främja och stärka elevernas motivation och engagemang i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med personalen utvecklar arbetet med att anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt och skapar en flexibel undervisning där eleverna får arbeta med utmanande innehåll på lämplig nivå efter deras förutsättningar. Detta i syfte att stimulera och utmana alla elever så de når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det kan till exempel handla om att skapa förutsättningar för alla elever att arbeta, ta till sig information, uttrycka sig och visa sina kunskaper på olika sätt och med stöd av varierande arbetsformer. För mer inspiration i arbetet hänvisas till Specialpedagogiska skolmyndighetens stödmaterial.¹

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

¹ <https://www.spsm.se/stod-och-rad/skolutveckling/tillganglig-utbildning/tillganglighetsmodell/>

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Skolans arbete med att skapa studiero

Det pågår ett aktivt arbete på Sörfors skola för att skapa och upprätthålla studiero och att eleverna involveras i detta arbete. Lärarna har som tidigare nämnts påbörjat ett arbete kring lektionsstruktur och tillgänglig lärmiljö för att skapa tydliga och gemensamma ramar i undervisningen i syfte att främja studiero. Även eleverna involveras i arbetet med studiero och alla klasser utformar varje läsår sina egna ordningsregler. Skolan har också gemensamma regler som uppdateras regelbundet. Lärarna berättar att de går igenom ordningsreglerna med eleverna och låter eleverna prata tillsammans om hur de vill ha det i klassrummet. Lärarna använder ett arbetsmaterial med fiktiva situationer, exempelvis matro, som de diskuterar med eleverna. Lärarna uttrycker att det är bra med fiktiva situationer där ingen elev är personligt inblandad och fokus är att hitta lösningar på olika situationer som kan uppstå. Studiero är också en stående punkt som följs upp på klassråd, elevråd och elevhälsomöten.

Studieron skiljer sig mellan klasserna och det finns klasser på skolan där studieron är mindre bra. En förklaring som ges är att täta lärarbyten och vikarier bidragit till brist på gemensamma ramar och tydligt ledarskap i klassrummet. Under läsåret 2022/23 har därför insatser genomförts av elevhälsan för att öka trivseln och studieron. En av klasserna har även fått förstärkning i form av resurs och i en annan klass arbetar kommunens likabehandlingssamordnare bland annat i syfte att öka studieron. Specialpedagogerna erbjuder också handledning av lärarna. Både elever och lärare uppger i intervjuer att studieron har blivit bättre jämfört med förra läsåret, men det finns också elever som upplever att de blir störda när de utför sitt skolarbete. Det pågående arbetet med att förbättra studieron kommer att fortsätta och följas upp.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Skolan arbetar medvetet med att skapa en trygg miljö för eleverna. Tryggheten på Sörfors skola överlag upplevs som god. Rektorn skaffar sig kännedom om elevernas upplevda trygghet bland annat genom de enkätundersökningar som görs varje år. Elevernas upplevda trygghet följs även upp genom trygghetsvandringar, klassråd, elevråd samt på utvecklingssamtal. Trygghet är också en stående punkt på elevhälsomöten. Utifrån vad som framkommer av uppföljningarna sätts ändamålsenliga åtgärder in. Skolans trygghetsteam har tagit fram en trygghetsplan

som personalen arbetar efter och som följs upp tre gånger per år. Det har funnits en viss otydlighet för eleverna när de får undervisning på Linneaskolan, exempelvis rutiner för vem som ska möta upp eleverna och var eleverna ska hänga av sig etcetera. Enligt rektorn har det skett en förbättring även om samverkan med Linneaskolan kan utvecklas ytterligare.

Skolans trygghetsresultat sammanställs och presenteras också för eleverna som tillsammans med sina lärare pratar om de förbättringsområden de behöver arbeta med i sina klasser. I Skolenkäten vårterminen 2023 har eleverna i årskurs 5 skattat området "trygghet" med 8.5 vilket kan jämföras med 8.1 för samtliga medverkande skolenheter i enkätomgången. Området "förhindra kränkningar" har eleverna emellertid skattat lägre än samtliga medverkande skolenheter.² Flickornas indexvärde på Sörfors skola är 4.9 för området "förhindra kränkningar" jämfört med pojkarnas 6.6. Av inkommen dokumentation och intervjuer framgår att kränkande språkbruk är ett riskområde som skolan arbetar med att stävja och förebygga och att det främst är pojkar som är involverade i de kränkningar som sker på skolan. Några elever uppger i intervju att det finns ett fåtal elever som ofta "bråkar och brottas" på rasterna och säger "dumma ord". För att komma till rätta med detta har skolan som tidigare nämnts under läsåret 2022/23 genomfört en utbildningsinsats för att personal med ett av kommunens pedagogiska stödteam. Övriga insatser som syftar till att skapa trygghet på skolan är värdegrundsarbetet med ett framtaget arbetsmaterial som samtliga klasser arbetar med, fadderverksamhet samt gemensamma rastaktiviteter.

Rektorn uppger i intervju att de ser stor effekt av det trygghetsarbete som pågår och de insatser som genomförts och att antalet kränkingsanmälningar har minskat under läsåret.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

² Eleverna i årskurs 5 på Sörfors skola har skattat området "förhindra kränkningar" med 6.0 jämfört med 6.4 för samtliga medverkande skolenheter årskurs 5.

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar lärarnas arbete med att bedöma och sätta betyg i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolan och att lärare gör bedömningar på likvärdigt sätt. Rektorn har exempelvis analyserat avvikelser mellan nationella prov samt elevernas omdömen. Resultaten på nationella provet i matematik i en av årskurserna visade mindre god överensstämmelse med de bedömningar i form av omdömen av elevernas kunskaper som var gjorda. Rektorn har fört diskussion med lärare utifrån detta. Förklaringen var att ett område som testades på det nationella provet inte tagits upp i undervisningen.

När det gäller rektors analys av betygssättningen har inga jämförelser över tid eller mellan ämnen i syfte att hitta mönster eller återkommande avvikelser, kunnat genomföras då skolan endast har haft årskurs 6 ett år. Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka vikten av att fortsättningsvis göra jämförelser mellan samtliga ämnen både gällande omdömen och betyg i syfte att hitta eventuella avvikelser.

Förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning. Lärarna som undervisar i förskoleklass, årskurs 1 samt årskurs 2 går igenom samt analyserar resultaten av kartläggningar och bedömningsstöd tillsammans med specialpedagog. Vidare är det två lärare som sambedömer de nationella proven i årskurs 3 och 6. Utöver detta inte finns någon organiserad samverkan för lärarna när de ska göra sina bedömningar, men detta är något lärarna efterfrågat. Det finns lärare på skolan som är ensamma undervisande lärare i sitt/sina ämnen som inte ges tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och/eller betyg. Sörfors skola har endast haft årskurs 6 ett år och vilket gör det finns en viss osäkerhet hos lärarna kring arbetet med bedömning och betygssättning.

Rektorn uppger i intervju att ett arbete kring bedömning och betygssättning är inplanerat under vårterminen 2024. Lärarna ska då tillsammans med lärare på en

närliggande skola arbeta med Skolverkets modul bedömning och betygssättning.³ Enligt rektorn håller de också på att ta fram en struktur för sambedömning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa möjligheter för samtliga lärare att strukturerat samverka kring bedömning och betygssättning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att arbetet med att kvalitetssäkra bedömning och betygssättning kan utvecklas. Sörfors skola saknar strukturerade forum där samtliga lärare ges förutsättningar att säkerställa att deras bedömningar och/eller betyg är likvärdiga. Detta är också något som rektorn själv har identifierat och även påbörjat ett utvecklingsarbete med.

Betygssättning är en komplex praktik och för att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn behöver ge lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma elevprestationer. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala. Det ligger i lärarens profession att bedöma var eleven befinner sig i relation till de nationella kunskapskraven. Likvärdigheten i detta arbete är viktigt och då inte enbart i samband med betygssättning utan även vid bedömningar som lärarna behöver göra i årskurser där betyg inte sätts.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn skapar förutsättningar för samtliga lärare på skolan att regelbundet kunna samverka när de gör sina bedömningar. Rektorn behöver initiera en samverkan mellan lärarna och uppmuntra dem att använda sig av olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och betyg. Detta kan bland annat ske genom att skapa såväl fysiska som digitala forum.

På Skolinspektionens vägnar

³ [Likvärdighet i bedömning och betygssättning – webbkurs - Skolverket](#)

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Agnetha Burström.

I handläggningen av ärendet har även utredarna Helen Lundell Sjöberg (föredragande), Jessica Kristoffersson och Mattias Ryd medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 9 och 10 april. Besöket genomfördes av utredarna Jessica Kristofferson och Helen Lundell Sjöberg.

Sörfors skola bedriver verksamhet för grundskolans årskurser 1–6 samt förskoleklass, huvudman är Umeå kommun. Förskoleklassen ingår inte i Skolinspektionens granskning. Skolenheten leds av en rektor, som också är rektor för skolorna i Brännland och Överboda, och har vid granskningstillfället 103 elever på skolan.